

Hrobka, v pozadí Abúsírské pyramidy

Tsunami, egyptská demokracie a zloději památek

Při mém pobytu v Egyptě na začátku měsíce března postihlo Japonsko ničivé zemětřesení, ze kterého se bude tato země na Dálném východě vzpamatovávat několik let a důsledky ponese celý svět. Přírodní živěl byl neúprosný a zanechal za sebou škody na životech, majetku a přírodě. Tragédie v Japonsku plní hlavní zpravodajství světových médií a do pozadí se dostává dění v severní Africe, vyjma občanské války v Libyi. Stejně jako u nás máme výročí 17. listopadu 1989, mají i Egypťané své výročí, a to 25. ledna 2011. Tehdy začala egyptská revoluce a po silných protestech odstoupil prezident Husní Mubarak, armáda zde nezasáhla tak krvavě jako v sousední Libyi, ale ujala se dočasná vláda. Jakou budoucnost má Egypt před sebou, lze ale

jen velmi mlhavě odhadovat. Očekává se referendum o ústavě, v červnu proběhnou parlamentní volby a po postním měsíci ramadánu volby prezidentské. Již nyní je zřejmé, že samotní Egypťané a zejména mládež, která byla motorem revoluce, si neumí poradit s nastalou situací.

prof. Bárta u vykradeného hrobu

Postupně se museli vrátit ke svým každodenním starostem, sehnat práci, živit rodinu a dál studovat. Často se stává, že vládnoucí vojenská junta jen hlídá, aby vše nepřerostlo v ozbrojené násilí. A hlídá opravdu důkladně. Také se proslychá, že je možný návrat rodiny Mubarakovy zpět do politiky prostřednictvím syna Gamála. Jaký bude další vývoj v Egyptě, je v rukou Alláhových, ke kterému muslimové v naději vzhlíží.

Události v Egyptě negativně zasáhly egyptské památky. Stovky, možná i tisíce vykradených hrobek, skladů a pohřebišť po celém Egyptě. Takto si určitě normální Egypťané revoluci nepředstavovali a egyptologové už vůbec ne. Přijeli jsme do Abúsíru s prof. Miroslavem Bárta, vedoucím české archeologické koncese, sčítat škody. Vykradené sklady, rozbité nálezy, zničené kosterní pozůstatky

Dokumentace zlodějských výkopů

a více než 200 zlodějských výkopů na naší lokalitě. Jediné, co jsme mohli s našimi egyptskými přáteli udělat, bylo vyčistit sklady, zachránit co se dá, znovu projít seznamy předmětů a kontrolovat, co bylo nenávratně zničeno a co zachráněno. Mým úkolem bylo zmapovat na území naší koncese škody, které zloději napáchali v terénu. Společně s fotografem Martinem Frouzem jsme objížďeli lokalitu,

určovali polohu a stav zlodějských výkopů, včetně detailní fotodokumentace. Nyní mají naše sklady nové zámky, jsou opět zadrženy, ale nevíme dne ani hodiny, kdy se v noci zloději pokusí o další z nekonečné řady vloupání. Nic cenného tam však nenajdou, myslím tím např. zlato, které tam očekávají. Keramika, kosti, dřevo z rakví, zbytky mumii mohou opět skončit rozbité na podlaže. Chudí vesni-

Sklad po nájedu zlodějů

čané neví, že cenné předměty nezůstávají v našich polních skladech, ale jsou uloženy ve skladech egyptské památkové správy.

Ačkoli o tom nahlas mezi sebou nemluvíme, každý z nás je v koutku duše smutný z toho, co se stalo. Nálezy staré přes 40 let, mnohdy některé nezpracované, jsou minulostí. Odjíždíme s pocitem marnosti, ale na druhou stranu si říkáme, že vždy je možné začít znovu a v budoucnu opět otevřít egyptské poklady v Abúsíru. Kdy se však vrátíme, nevíme. Možná letos na podzim, možná za rok, dva, pět, bude-li vůbec ještě někdy výzkum v Abúsíru pokračovat. Každopádně na letošní podzim plánujeme opět expedici do Súdánu, a bude-li v Egyptě klid, i do egyptské Západní pouště – Gebel Uweinat, inšálláh.

Ing. Vladimír Brůna, FŽP, Káhira
foto: Martin Frouz, Miroslav Bárta